

TFK ainekava põhikoolile	Ainevaldkond: Sotsiaalsained	Õppeaine: Ühiskonnaõpetus
Kooliaste: II kooliaste	Klass: 6.klass	Tundide arv: 35
Õppeaine kirjeldus:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ühiskonnaõpetusel on oluline koht õpilaste sotsiaalse kompetentsuse kujunemises. 2. Ühiskonnaõpetus aitab õpilasel kujuneda ettevõtlikuks, ennast teostavaks, kaasinimesi arvestavaks, sotsiaalselt pädevaks ja toimetulevaks ühiskonnaliikmeks. 3. Ühiskonnaõpetuse tunnis omandatud teadmised, oskused ja hoiakud seostuvad tihedalt teistes õppeainetes (ajaloos, geograafias, inimeseõpetuses jt) õpituga, olles aluseks elukestvatele õppele. 4. Teises kooliastmes tutvub õpilane oma lähiümbruse sotsiaalsete suhete süsteemiga, keskendudes sotsiaalselt erinevate isiksuste ja rühmade koosseksisteerimisele. Käsitelu keskmes on inimesed meie ümber, kool ning õpilase kodukoht. 5. Ühiskonnaõpetuse eesmärk on praktiliste ülesannete, probleemide analüüsimise ja ainealaste põhimõistete omandamise kaudu saada tervikpilt ühiskonna toimimisest. Olulisel kohal on igapäevaeluga seonduvate probleemide lahendamine ning asjatundlike otsuste tegemise oskuste omandamine, mis aitab kaasa õpilase toimetulekule ühiskonnas. Nii kujuneb õpilasel tervikpilt ühiskonnast, kus teadvustatakse inimtegevuse ja looduse vastastikust mõju ning väärtustatakse jätkusuutlikku eluviisi. 6. Aine käsitlemisel on oluline koht uurimuslikel õpivõtetel, mille toel omandavad õpilased probleemide püstitamise, hüpoteeside sõnastamise, töö planeerimise ja korraldamise, kriitilise mõtlemise ning tulemuste tõlgendamise ja esitamise oskused; 7. Õppes pööratakse suurt tähelepanu õpilaste õpimotivatsiooni arendamisele. Olulisel kohal on aktiivõppemeetodid, nagu arutelud, juhtumianalüüsid, rollimängud, projektid ja õppekäigud; 8. Ühiskonnaõpetusel on tähtis koht õpilaste väärtushinnangute ja hoiakute kujunemises. 		
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:		
6. klassi lõpetaja: <ol style="list-style-type: none"> 1) Teab kodukohas tegutsevaid kodanikuühendusi ja -algatusi; 2) Teab lapse õigusi ja olulisemaid inimõigusi; 3) Teab, et kõik inimesed on seaduse ees võrdsed ja peavad seadusi täitma; 4) Mõistab, kuidas demokraatia põhimõtted saavad toimida koolis; toetab oma käitumise ja osalemisega koolidemokraatiat; 5) Teab Eesti riigi juhtimisega seotud põhiseaduslikke institutsioone ja olulisemaid ametikohti; 6) Eristab fakti arvamusest, teab, mis tunnuste alusel hinnata allikate usaldusväärsust; 7) Teab, et autoriõigused on kaitstud seadusega ja autorile tuleb viidata; 8) Teab, et inimesed on erineva kultuuritaustaga, saab aru, kui kedagi kultuurilise erinevuse tõttu diskrimineeritakse ja otsib vajaduse korral abi; Teab, et iga inimene on käitumise, hoiakute ja panusega kultuurikandja ja -looja; 9) Tunneb tervise- ja turvariske, oskab vältida ohtusid ja teab, kust abi otsida, kasutab turvaliselt dokumente ja pangakaarti; 10) Oskab oma aega ja raha planeerida, võimeid ja võimalusi arvestada; 11) Käitub teadliku tarbijana. 		
TEEMA 1 : Demokraatia põhimõtted ja selle toimimine		
Õpitulemused:	Õppesisu:	

<ol style="list-style-type: none"> 1) Teab kodukohas tegutsevaid kodanikuühendusi ja -algatusi; 2) Loetleb kodukohas lahendamist vajavaid probleeme ja pakub neile lahendusi; 3) Leiab eakohaseid võimalusi eneseteostuseks kogukonna liikmena; 4) Osaleb oma klassi otsustusprotsessides demokraatia põhimõtteid arvestades; 5) Teab lapse õigusi ja olulisemaid inimõigusi ning selgitab nende olulisust; 6) Teab, et kõik inimesed on seaduse ees võrdsed ja peavad seadusi täitma; 7) Kirjeldab, kuidas demokraatia põhimõtted saavad toimida koolis; toetab oma käitumise ja osalemisega koolidemokraatiat; 8) Teab Eesti riigi juhtimisega seotud põhiseaduslikke institutsioone ja olulisemaid ametikohti. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Selle ploki eesmärk on anda õpilasele esmased teadmised ja kogemused demokraatias osalejana ning kogukonna (klassi, kooli ja kodukoha) liikmena; 2) Demokraatia klassis, koolis ja kogukonnas; 3) Peamised õigused ja kohustused. Seadused ja institutsioonid; 4) Teab Läänemere-äärseid riike ja näitab neid kaardilt; 5) Esitab positiivseid ja negatiivseid näiteid riikidevahelisest koostööst või selle puudumisest; 6) Toob näiteid koostööst oma kogukonnas: kodanikuühendused ja -algatused, noorte organiseeritud koostöövormid; 7) Loetleb kodukohas lahendamist vajavaid probleeme ja pakub neile lahendusi; 8) Leiab eakohaseid võimalusi eneseteostuseks kogukonna liikmena; 9) Nimetab inimõigusi ja selgitab nende olulisust; 10) Nimetab lapse õigusi ja kohustusi, märkab laste õiguste rikkumist ja otsib vajaduse korral abi; 11) Toob näiteid, kuidas inimeste õigused on seadusega kaitstud; 12) Kaitseb seisukohta, et keegi ei ole seadustest kõrgemal; 13) Kirjeldab demokraatia põhimõtete toimimist koolis, selgitades õpilasesinduse rolli koolielu kujundamisel; 14) Osaleb oma klassi otsustusprotsessides demokraatia põhimõtteid arvestades;
---	---

Põhimõisted:

Kohalik omavalitsus, seadus, lapse õigused, peamised inimõigused, sõnavabadus ja selle põhimõtted, demokraatia, vabatahtlik tegevus, kodanikuühendus. Peamised põhiseaduslikud institutsioonid ja nende funktsioonid, õpilasmavalitsus, õpilaste osalemine koolielu korraldamises ja õpilasesinduses, kooli sisekord (kodukord), õiguste, kohustuste ja vastutuse tasakaal.

Õpistrateegiad:

rollimängud, arutelud, ühistegevus, töölehtede täitmine, loovtöö kirjutamine; juhtumianalüüs; praktilised tööd: õppekäigud.

Digipädevused:	
<p>Maailmakool.ee – lapse õigused, inimõigused, kodanikuaktivism, kogukond, demokraatia.</p> <p>Lapse õigused: https://maailmakool.ee/materjalid/21409/lapse-oigused-ii-malala-yousafzai-lugu/</p> <p>Võiks lisada, et otsitakse infot kohaliku omavalitsuse kodulehelt, tutvutakse põhiseaduslike institutsioonide kodulehtedega.</p> <p>Lasteabi.ee portaali ja abiliin.</p>	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüpelink)	Praktilised tööd:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Loovülesanne "Unistuste kool". Mida unistuste koolis õpetatakse, kes õpetavad, kes õpivad, milline on koolipäev?; 2. Eesti ministeeriumite esitus;
TEEMA 2: Allikad ja autoriõigused	
Õpitulemused:	Õppesisu:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Eristab fakti arvamusest, teab, mis tunnuste alusel hinnata allikate usaldusväärsust; 2) Teab, et autoriõigused on kaitstud seadusega ja autorile tuleb viidata. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Leiab ja võrdleb erinevatest allikatest pärit infot; 2) Selgitab fakti ja arvamuse erinevust, toob näiteid; 3) Kasutab viitamist nõuetekohaselt.
Põhimõisted:	
Fakt, arvamus, allikas, argumenteerimine, autoriõigused, viitamine.	
Õpistrateegiad:	
infootsing teabeallikatest, allikate kasutamine (nt temaatiline tekst, statistika, dokument, kaart jne);	
Digipädevused:	
Arvamusloo või referaadi kirjutamine/koostamine kasutades usaldusväärseid allikaid ja korrektset viitamist. Mängud lehel: https://ed.icivics.org/games	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uudiste lugemine ning analüüsimine (erinevate eluvaldkondade uudiste lugemine ning nende tutvustamine teistele)
TEEMA 3: Kultuur	
Õpitulemused:	Õppesisu:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Teab, et inimesed on erineva kultuuritaustaga, saab aru, kui kedagi kultuurilise erinevuse tõttu 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Kultuurilised erinevused ja nende aktsepteerimine;

<p>diskrimineeritakse ja otsib vajaduse korral abi;</p> <p>2) Teab, et iga inimene on käitumise, hoiakute ja panusega kultuurikandja ja -looja.</p>	<p>2) Tunneb ära ja toob näiteid kultuurikonfliktide ja kultuurilise diskrimineerimise kohta;</p> <p>3) Mõistab, et inimesed võivad näha maailma erinevalt;</p> <p>4) Toob näiteid erinevatest kultuurinähtustest, millega ta on kokku puutunud;</p> <p>5) Toob näiteid, milliste tunnuste põhjal saab inimene end kultuuriliselt määratleda;</p>
<p>Põhimõisted:</p>	
<p>Kultuur, religioon, võrdõiguslikkus ja sallivus; Eestis ja õpilase klassis, koolis ja kodukohas elavad rahvarühmad (sotsiaalsed, rahvuslikud, religioossed jm), sooline võrdõiguslikkus. pere ja suguvõsa, kogukond.</p>	
<p>Õpistrateegiad:</p>	
<p>Referaat – erinevad usundid ja rahvused kodukohas ning Eestis; esitlus – intervjueeritud inimeselt saadud teabe edastamine kaalastele; pildianalüüs; juhitud kujutlus</p>	
<p>Digipädevused:</p>	
<p>Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)</p>	<p>Praktilised tööd:</p>
	<p>1. Rollimängud</p> <p>2. Esitlus</p> <p>3. Grupitöö usundi kohta</p>
<p>TEEMA 4: Planeerimine ja tarbimine</p>	
<p>Õpitulemused:</p>	<p>Õppesisu:</p>
<p>1) Tunneb tervise- ja turvariske, oskab vältida ohtusid ja teab, kust abi otsida, kasutab turvaliselt dokumente ja pangakaarti;</p> <p>2) Oskab oma aega ja raha planeerida, võimeid ja võimalusi arvestada; Käitub teadliku tarbijana;</p> <p>3) Toob näiteid erinevatest seaduslikest rahateenimise võimalustest;</p> <p>4) Koostab eelarve etteantud piirides;</p> <p>5) Kirjeldab säästmise võimalusi igapäevaelus, toob näiteid;</p>	<p>1) Aja ja kulutuste planeerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine;</p> <p>2) Elukutsed – teadmised ja oskused. Elukestev õpe. Elukutsed ja ettevõtted kodukohas;</p> <p>3) Teadlik, säästev tarbimine. Töökultuur ja tööeetika;</p> <p>4) Teab internetipanga ja pangakaardi kasutamisega seotud ohtusid ja käitub turvaliselt;</p> <p>5) Oskab oma aega ja tegevusi planeerida;</p> <p>6) Toob näiteid erinevatest seaduslikest rahateenimise võimalustest;</p> <p>7) Koostab eelarve etteantud piirides;</p> <p>8) Kirjeldab säästmise võimalusi igapäevaelus, toob näiteid</p>

	9) Selgitab näidete põhjal vajaduste, soovide ja võimaluste erinevusi.
Põhimõisted:	
Risk, turvalisus, aja- ja kulutuste planeerimine, tarbimine ja tarbija, raha kogumine, säästmine ja laenamine, tarbimisotsuste mõju keskkonnale ja kogukonnale, elukutsed ja ettevõtted kodukohas.	
Õpistrateegiad:	
Klassielu reeglite, päevaplaani ja isikliku eelarve koostamine jne;	
Digipädevused:	
Rahatarkusega seotud e-materjalid https://etunnid.tagasikooli.ee/jarelvaatamiseks/rahatarkus/Maailmakool.ee https://maailmakool.ee/materjalid/?c=tarbimine-ja-majandus.10-13.sotsiaaalained https://www.fin.ee/finantspoliitika-valissuhted/rahatarkus/oppematerjalid-ii-kooliaste	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:
Seos inimeseõpetusega- keeldumine ennast ja teisi kahjustavast tegevusest, enesekehtestamine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Isiklik eelarve ja selle analüüs – kuidas ja miks püstitas õpilane endale eesmärgid, mida nende täitmiseks tegi, millised olid õppetunnid ja tulemused. 2. Tootmise ja tarbimise uurimus